

СЕРЕДНЯ ОСВІТА

УДК. 37.032

DOI 10.31494/2412-9208-2020-1-1-132-138

**EXTRACURRICULAR READING LESSON ON O. HENRY'S NOVEL
"THE GIFT OF THE MAGI"**

**УРОК З ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ ЗА НОВЕЛОЮ О.ГЕНРІ
«ДАРИ ВОЛХВІВ»**

MARYNA BOHDANOVA,

Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor

*Berdiansk State Pedagogical
University*

✉ 4 Schmidta St., Berdiansk,
Zaporizhzhia region, 71100

mishukmarina36@gmail.com

Марина БОГДАНОВА,

кандидат філологічних наук,
доцент

*Бердянський державний
педагогічний університет*

✉ вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ,
Запорізька обл., 71100

MARYYA BOHDANOVA,

Zaporizhzhya National University

✉ st. Zhukovsky, 66, Zaporizhzhya,
Zaporizhzhia region, 69600

Марія Богданова,

студентка

*Запорізький національний
університет*

✉ вул. Жуковського, 66,
м. Запоріжжя, Запорізька область,
69600

Original manuscript received: January 17, 2020

Revised manuscript accepted: February 11, 2020

ABSTRACT

The article presents the lesson plan in extracurricular reading based on the novella by O. Henry «Gifts of the Magi». Students are offered to listen a summary of the author's biography. O. Henry's abilities in drawing and creating helped him later in writing short stories. His characters are ordinary people: clerks, salesmen, homeless people, and unknown artists. The experience their lives' is described with great admiration and love. In novellas the author often corrects mistakes in heroes' fate, comforts them and helps.

During the lesson, students will learn the specifics features of the novella as a genre of literature. They will study the author's biography while listening the teacher's introduction, the phonogram, and watching the presentation. They are offered to take part in the performance and watch it. During which Jim and Della have a conversation about the value of Christmas gifts. This will help students to realize the great value of love and self-sacrifice. After the performance, the teacher is offered to make a discussion on the content of the novella and to consider the author's opinion and ideas. Students should answer the problematic questions raised at the beginning of the lesson.

In conclusion, the lesson plan for extracurricular reading will allow students to extend their knowledge about the novella as a genre, to consider O. Henry's life and works, to show the value of human feelings.

Key words: *novella, genre, value, magi, Christmas*

**«Любов виникає з любові: коли хочу,
щоб мене любили, я сам перший люблю»**

Григорій Сковорода

Програмою із зарубіжної літератури 5–9 класів для закладів загальної середньої освіти (2012 рік зі змінами 2015 – 2017) передбачено вивчення світових новели в 7 класі. Авторами запропоновано твори О.Генрі «Дари волхвів», «Останній листок», Герберта Джорджа Уеллса «Чарівна крамниця», Рюноске Акутагави «Павутинка». Запропоновано вивчення 2-3 новел за вибором вчителя, учні мають висловлювати судження щодо моральної відповідальності за вчинки, розуміти цінність людських стосунків, чужого і власного життя. Ми пропонуємо розробку уроку позакласного читання для 7 класу за твором О. Генрі «Дари волхвів».

Мета статті – розглянути життєвий і творчий шлях О.Генрі (Вільяма Сідні Портера), теоретичні відомості про творчість письменника сприятимуть поглибленню знань учнів; виховуванню в них справжніх людських цінностей: любові до ближнього, віри в добро, справедливість; готовності до самопожертви заради щастя коханої людини.

Обладнання: виставка книг О.Генрі, малюнків до творів, комп'ютерна презентація «Життєвий і творчий шлях О.Генрі», презентація з репродукціями художників А. Дюрера, С. Боттичелли, П.-П. Рубенса, П. Веронезе, Я. Госсарта, А. Корреджо, Г. Мемлінга, П. Брейгеля І. Босха, Л. да Вінчі на тему «Поклоніння волхвів», фонограми різдвяних пісень.

Хід уроку

1. Підготовка до сприйняття навчальної теми

Вступне слово вчителя: О.Генрі – американський письменник, відомий у всесвітній літературі як майстер короткого оповідання. Справжнє ім'я – Вільям Сідней Портер. О.Генрі брав на себе місію «великого розрадника», який намагався виправляти помилки долі, втішати, коригувати численні сценарії людського життя. Він зміг внести казку у звичайні, буденні ситуації. Герої його оповідань клерки, продавчині, невідомі художники й піаністи, поети, актори, авантюристи, безпритульні. Їх перипетії описані з великою мірою співчуття. Новели письменника позначені захопливою фабулою, стислістю, гумором. Автор удосконалив жанр новели, у творах використав принцип «подвійної сюжетної пружини», що спрацьовує у фіналі [2, с. 281].

Презентація з голосовим записом та цитатою на екрані. «Цей чоловік завжди був самотній – і у натовпі, і на одинці з собою... Я знаю, що О.Генрі часто намагався, намагався з усіх сил, вийти зі своєї шкарлупи, але ніколи йому не вдалося відійти від неї далеко. Ніколи він не був тим, про кого кажуть – душа компанії, але кожен, хто коли-небудь зустрічався з ним, міг поручитися, що це хороша людина. Він мав рідкісний дар уважної доброти великодушності й співчуття, і це приваблювало людей до нього, попри всю відчуженість, замкнутість і повну достойнства стриманість» (В.Вільямс).

2. Оголошення теми, епіграфа уроку

Заздалегідь підготовленою інформацією учні розповідають про життєвий і творчий шлях письменника.

Учень 1. Народився О. Генрі 11 вересня 1862 року в маленькому квакерському селищі Сент-Коммоніті неподалік від південного містечка

Грінсборо, що в штаті Північна Кароліна. Мати письменника – Мері Джейн закінчила жіночий коледж, здобула на той час добру освіту. Мала блискуче почуття гумору та мистецький талант: писала вірші, малювала.

Учень 2. Батько – Олджерон Сідні Портер мав медичну освіту, користувався повагою серед мешканців Грінсборо за добру вдачу, оскільки дуже часто надавав медичну допомогу безкоштовно. Наприкінці життя Олджерон захопився винаходами. У нього було близько сорока правильно оформлених заявок на патенти, що так і не принесли йому слави. Успадкувавши від батьків життєлюбність та деякою мірою авантюризм, Вільям у дванадцятирічному віці втік із дому та разом з приятелями відправився в мандрівку до океану. Він мав хист до малювання, майстерно вхоплював найхарактерніші риси зовнішності людини і відтворював їх у шаржах та карикатурах. Після закінчення школи О. Генрі працював в аптеці й навіть отримав диплом фармацевта.

Учень 3. З березня 1882 року в житті Вільяма Сідні Портера почався новий етап – техаський період. Майже два роки Вільям провів на техаських ранчо, які належали синам Джеймса Голла. Спілкування із сильними й сміливими людьми, спартанські умови побуту, можливість вивчення іспанської, німецької, французької мов, ознайомлення з творами Смоллета, Теннісона, Гізо, Юма дали поштовх до написання перших творів, які сподобалися друзям і знайомим.

Учень 4. З весни 1884 року Сідні Портер переїздить до столиці Техасу Остін, одружується з Етол Естен Роуч. 30 вересня 1889 року в них народилася донька – Маргарет. Сідні Портер завжди дуже серйозно ставився до родини. Рано втративши дружину, подальше життя присвятив донці, яка стала основним стимулом його творчості та одним із головних джерел особистого щастя. У 1891 році Вільям отримав престижне місце касира-бухгалтера Остінського національного банку. Але під час перевірки банку було викрито недостачу декілька тисяч доларів, у якій згодом звинуватили Портера.

Учень 5. Сюжет про банківську ревізію письменник неодноразово використовує у своїх оповіданнях, зокрема в новелі «Друзі з Сан-Розаріо». Саме тому Е. Синклер зазначив: «Історія життя цієї людини сповнена таких трагічних моментів, яких не зустрінеш у жодному з його оповідань» [3].

Судові процеси, трирічне засудження в Колумбусі Портер усіляко намагався приховати від доньки. У середині 50-х рр. XX ст. у США було здійснено спеціальну перевірку фінансової документації Остінського Національного банку за 1891–1894 рр. з метою з'ясування причетності Вільяма Сідні Портера до виявленої ревізією в 1896 році нестачі. Висновок цієї перевірки виявився однозначним: касир-бухгалтер Портер до фінансових махінацій причетним не був. Так письменника було офіційно реабілітовано, але, на жаль, помертвно.

Учень 6. З квітня 1902 року починається нью-йоркський період життя Вільяма Сідні Портера, який є найпродуктивнішим у творчій біографії письменника. Вперше смак справжнього успіху він відчув наприкінці 1903 року, коли головний редактор «Санді Ворлд» запропонував йому річний

контракт на 52 оповідання з оплатою по сто доларів за кожне. Тож наступний 1904 рік став одним із найпродуктивніших у творчій біографії письменника: цього року він написав 66 оповідань, став респектабельним джентльменом. У 1904 році з'явився перший і єдиний його роман «Королі і капуста»; у наступному році в найпрестижніших американських журналах і газетах було надруковано ще 54 оповідання. Усього письменник встиг підготувати й видати сім збірників: «Чотири мільйони», «Запалений світильник», «Серце заходу», «Голос міста», «Благородний шахрай», «Дороги долі», «Вибране».

Учень 7. Навіть у кращі часи літературної праці, коли письменниця діяльність почала приносити не тільки славу, а й непоганий заробіток, О.Генрі хронічно не вистачало грошей. Він завжди був дуже чутливим до чужого болю, і як тільки в його кишенях з'являлися гроші, він обов'язково знаходив біля себе – у натовпі, за стійкою бару чи за столиком у кав'ярні – того, хто, на його думку, потребував цих грошей набагато більше за нього самого. У своїх творах, як і в повсякденному житті, йому подобалося дарувати людям радість, тож він ніколи не відмовляв собі в такому задоволенні – стати для когось тим самим щасливим випадком, тією довгоочікуваною посмішкою фортуни, які так часто зустрічалися у фіналах його новел [3].

Проблемні запитання:

1. Як ви розумієте епіграф до уроку? Чи згодні ви із таким твердженням?

2. Висловіть свою думку щодо вчинків героїв новели «Дари волхвів». Які якості вони проявили один до одного? Чи щасливі вони?

3. Формування нових знань, умінь і навичок.

Інсценування уривка із новели «Дари волхвів».

(На сцену виходить учень у ролі автора).

Автор: – Абсурдність життя в умовах капіталістичного міста, особливо Нью-Йорка, знецінення людських цінностей завжди турбували мене. Саме тому в новелі «Дари волхвів» я звеличую велику силу любові на прикладі випадку з життя однієї молодої пари – Делли і Джима. (Звучить різдвяна пісня. На сцені дівчина, що спочатку рахує гроші, а потім сідає на стілець і намагається перед дзеркалом закрутити волосся).

Делла: – Якщо Джим не вб'є мене з першого погляду, то, глянувши вдруге, скаже, що я схожа на хористку з Коні-Айленда. Але що, що могла б я зробити з одним долларом і вісімдесятьма сімома центами?!».

(Дивиться на годинник).

Делла: – Нарешті, о сьомій годині вечора має повернувся Джим. Господи, зроби, будь ласка, так, щоб я все ще сподобалася йому!

(Двері відчиняються, входить Джим. Його очі спиняються на Деллі. Він пильно дивиться на неї, на обличчі в нього здивування).

(Делла зіскочила зі стільця й кидається до нього).

Делла: – Джим, милий, не дивись так на мене! Я відрізала й продала волосся, бо я б не пережила, якби нічого не змогла подарувати тобі на Різдво. Воно знову виростає! Ти ж не гніваєшся, ні? Я повинна була це зробити. Волосся в мене росте дуже швидко. Поздоров мене з

Різдвом, Джиме, і будьмо щасливі. Ти ж навіть не знаєш, який гарний, чудовий подарунок я приготувала для тебе!

Джим: – Ти постригла волосся?

Деллі: – Постригла й продала його, але ж я тобі все одно подобаюся? Я ж така сама, тільки з коротким волоссям!

Джим: – То, виходить, твого волосся вже нема? (Дивиться навколо).

Делла: – І не шукай його, не знайдеш. Кажу ж тобі: я його продала – постригла й продала. Сьогодні Святвечір, Джиме. Будь зі мною ласкавий, це ж я зробила для тебе. Можливо, волосся на мій голові й можна було б перелічити, але ніхто й ніколи не зможе виміряти мою любов до тебе!

(Бере сковорідку).

Делла: – Смажити котлети, Джиме?

(Джим обнімає свою Деллу, а потім витягає з кишені свого пальта пакуночок і кидає його на стіл).

Джим: – Зрозумій мене правильно, ніяка стрижка, ніякі нові зачіски не примусять розлюбити тебе, дівчинко. Але розгорни цей пакунок і ти зрозумієш, чому я спершу трохи розгубився.

(Делла спритно рве мотузку й папір).

Делла: – Ой! Гребінці! Довгоочікувані черепахові гребінці! (Бере себе за лице й плаче).

(Піднімає очі на Джима).

Делла: – У мене дуже швидко росте волосся, Джиме!

(Делла підстрибує, як ошпарена).

Делла: – О господи! Ти ще не бачив свого чудового подарунка.

(Вона хутенько подає йому на долоні ланцюжок).

Делла: – Дивись, платиновий, аж сяє! Ну, правда ж гарний, Джиме? Я обнишпорила все місто, поки знайшла його. Тепер ти можеш дивитися, котра година, хоч сто разів на день. Дай-но мені свій годинник. Я хочу побачити, який вигляд він матиме з ланцюжком.

(Джим не слухається, лягає на кушетку, кладе руки під голову й усміхається).

Джим: – Делло, сховаймо свої подарунки до іншого часу. Вони занадто гарні, щоб так зразу ними користуватися. Я продав годинник, щоб купити тобі гребінці. А тепер, гадаю, пора смажити котлети.

Звучить музика.

4. Застосування нових знань умінь і навичок.

4.1. Бесіда за змістом твору. Відповідь на проблемні запитання.

4.2. Узагальнення вчителя.

Волхви, ті, що принесли дари немовляті в яслах, були, як ви знаєте, надзвичайно мудрі. Вони започаткували звичай робити різдвяні подарунки. Ця історія про двох закоханих до безтями, які жили у восьмидоларовій квартирі й зовсім неумудро пожертвували одне для одного найдорожчими скарбами. Але до відома мудреців наших днів слід сказати, що з усіх, хто

робив подарунки, ці двоє були наймудріші. З усіх, хто приносить і приймає дари, наймудріші тільки такі, як вони. Це всюди так. Вони і є волхви.

5. Домашнє завдання

Написати есе на тему «Чи обов'язково мати гроші, щоб зробити подарунки?».

Отже, згідно з програмою із зарубіжної літератури 5–9 класів (2012 рік зі змінами 2015 – 2017) для закладів загальної середньої освіти нами подано розробку уроку з позакласного читання для 7 класу за твором О.Генрі «Дари волхвів». Поданий матеріал дасть змогу поглибити знання учнів про творчість письменника, донести справжні людські цінності: любов до ближнього, віру в добро, справедливість; готовність до самопожертви заради щастя коханої людини.

Література

1. Богданова М. «Справа не в шляху, що ми обираємо; те, що усередині нас, примушує обирати шлях». Літературно-музична композиція за творами О. Генрі / Марина Богданова // Зарубіжна література. 2012. № 11 (747). С. 46–49.
2. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 2: Л – Я / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 864 с.
3. О.Генрі. Вибране: Король і капуста. Оповідання та новели / Упорядник Н.М. Торкут. К. : А.С.К., 2006. 704 с. (Серія «Бібліотека зарубіжної літератури»).
4. Петр Вайль. Из жизни горожан. Нью-Орлеан – Теннесси Уильямс, Нью-Йорк – О.Генри / Петр Вайль // Иностранная литература. 1998. № 6. С.228–240.
5. Сипко Л. Робота над художньою розповіддю за новелою О.Генрі «Дари волхвів» / Людмила Сипко // Всесвітня література. 2012. № 1. С. 49–50.
6. Харитонова О. Мудрейший из дарителей «Дары волхвов» и другие новеллы О.Генри / Ольга Харитонова // Литература в школе. 2004. № 3. 2004. С. 37–41.
7. Шелестова О. Певец «Города мишурного блеска». Урок внеклассного чтения по новеллам О.Генри. VII класс / Ольга Шелестова // Литература в школе. 2012. № 3. С. 46–48.

References

1. Bohdanova M. «Sprava ne v shliakhu, shcho my obyraiemo; te, shcho useredyni nas, prymushuie obyraty shliakh». Literaturno-muzychna kompozitsiia za tvoramy O. Henri / Maryna Bohdanova // Zarubizhna literatura. 2012. № 11 (747). S. 46–49.
2. Zarubizhni pysmennyky. Entsyplopedychnyi dovidnyk. U 2 t. T. 2: L – Ya / Za red. N. Mykhalskoi ta B. Shchavurskoho. Ternopil : Navchalna knyha – Bohdan, 2006. 864 s.
3. O.Henri. Vybrane: Korol i kapusta. Opovidannia ta novely / Uporiadnyk N.M. Torkut. K. : A.S.K., 2006. 704 s. (Serii «Biblioteka zarubizhnoi literatury»).
4. Petr Vail. Yz zhyzny horozhan. Niu-Orlean – Tennesy Uyliams, Niu-York – O.Henry / Petr Vail // Ynostrannaia lyteratura. 1998. № 6. S.228–240.
5. Sytko L. Robota nad khudozhnoi rozpoviddiu za noveloiu O.Henry «Dary volkhviv» / Liudmyla Sytko // Vsesvitnia literatura. 2012. № 1. S. 49–50.
6. Kharytonova O. Mudreishyi yz darytelei «Dary volkhvov» y druhye novelly O.Henry / Olha Kharytonova // Lyteratura v shkole. 2004. № 3. 2004. S. 37–41.
7. Shelestova O. Pevets «Horoda myshurnoho bleska». Urok vneklassnoho chteniya po novellam O.Henry. VII klass / Olha Shelestova // Literatura v shkole. 2012. № 3. S. 46–48.

АНОТАЦІЯ

У статті подано розробку уроку з позакласного читання за новелою О.Генрі «Дари волхвів». Учням запропоновано розгляд біографії автора. Здібності О.Генрі до малювання та винаходів допомогли йому згодом у написанні новел. Його герої – прості люди: клерки, продавчині, безхатченки, невідомі художники. Перипетії їхнього життя описані з великим захопленням та любов'ю. У новелах автор часто виправляє помилки долі героїв, втішає та допомагає їм.

На уроці учні з'ясують специфіку новели як жанру, її основні риси. У вступному слові та фонограмі, презентуючи на слайдах, вчитель знайомить з біографією автора. Учні мають змогу взяти участь в інсценізації діалогу Джима та Делли про цінність різдвяних подарунків. Уривок допоможе учням усвідомити велику цінність любові та самопожертви. Після інсценізації учитель проводить бесіду за змістом твору, учні мають можливість поміркувати над передачею думок автором твору, його ідеї. Учні мають дати відповідь на проблемні питання, які винесені на початку уроку.

Розробка уроку для позакласного читання дасть змогу поглибити знання учнів про жанр новели, розглянути життєвий та творчий шлях О.Генрі, показати цінність людських почуттів.

Ключові слова: новела, жанр, цінність, волхви, Різдво